

Parlamentul
Republicii Moldova

DG 04/02-75

28 iunie 2024

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroul permanent al
Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.

Anexă:

- 1. Proiectul de lege – 7 file;*
- 2. Nota informativă – 13 file.*

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Doina Gherman

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	207
28	06 2024
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
L E G E

pentru modificarea Legii nr. 45/2007
cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 55-56 art. 178), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În denumirea legii după cuvântul „violenței” se adaugă textul „împotriva femeilor și a violenței”.

2. La articolul 2:

se introduce noțiunea de „femicid” cu următorul cuprins:

„*femicid* - cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor, care presupune comiterea infracțiunii de omor intenționat sau vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat decesul unei femei, din motive de prejudecată în bază de gen;”

noțiunile de „victimă-adult” și „victimă-copil” vor avea următorul cuprins:

victimă-adult – persoană adultă care a fost supusă actelor de violență împotriva femeilor și a violenței în familie, în concubinaj;

victimă-copil – persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani, care a fost supusă sau a fost martoră la acte de violență împotriva femeilor și a violenței în familie, în concubinaj;

violență psihologică – provocarea suferinței psihice și/sau stării de tensiune, după caz, inclusiv utilizând tehnologia informațională și/sau comunicațiile electronice, în scop de impunere a voinței ori a controlului personal, prin ofensă, luare în derâdere, înjurare, insultare, poreclire; șantajare; neglijare; privare de acces la informație; distrugere demonstrativă a obiectelor; implicare în viața personală; accese de gelozie; izolare prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolarea de prieteni, de comunitate, interzicerea contactelor cu alți membri ai familiei, inclusiv impedimente de întrevederi între părinți și copii; interzicerea/împiedicarea accesului la rețele de socializare; interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea profesională ori în realizarea programului de învățământ; intimidare prin amenințări cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale, percepută de victimă cu pericol de realizare; insultare în public; intimidare prin amenințări cu răspândirea neconsimțită a informațiilor despre viața intimă, privată și de familie a victimei, incluzând imagini și înregistrări cu conținut abuziv; persecutarea; incitare la sinucidere sau

autovătămare; deposedare de acte de identitate; controlul neconsimțit al conturilor bancare și a activităților financiare prin internet banking; utilizarea cardurilor bancare fără permisiune; afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, alte acțiuni cu efect similar;”.

3. Articolul 3:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 3.** Subiecți ai violenței împotriva femeilor și a violenței în familie se introduce alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

”(1¹) Subiecți ai violenței împotriva femeilor sunt agresorul și victima.”

4. La articolul 4 alineatul (1) după sintagma „și combaterea” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și ”.

5. Articolul 5 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 5.** Principiile de bază ale prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie

Prevenirea și combaterea violenței în familie se efectuează pe următoarele principii:

a) legalitatea;

b) egalitatea și nediscriminarea;

c) confidențialitatea;

d) accesul la justiție;

e) protecția și securitatea victimei;

f) cooperarea autorităților administrației publice cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale.

g) respectării demnității umane;

h) respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

i) celerității.”

6. Denumirea Capitolului II va avea următorul cuprins:

„**Capitolul II AUTORITĂȚILE ȘI INSTITUȚIILE ABILITATE CU FUNCȚII DE PREVENIRE ȘI DE COMBATERE A VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI A VIOLENȚEI ÎN FAMILIE**”.

7. Articolul 7:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 7.** Autoritățile și instituțiile abilitate cu funcții de prevenire și de combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie”;

la alineatul (1) după textul „și de combatere” se introduce textul „a violenței împotriva femeilor și”;

la alineatul (2) după textul „și de combatere” se introduce textul „a violenței împotriva femeilor și”;

la alineatul (4) textul „violetenței în familie” se substituie cu textul „violetenței împotriva femeilor și violetenței în familie”;

la alineatul (5) după textul „privind prevenirea și combaterea” se introduce textul „violetenței împotriva femeilor și” iar după textul „în prevenirea și combaterea cazurilor de” se introduce textul „violetență împotriva femeilor și”.

8. La articolul 8:

la alineatul (1):

litera a) după textul „de prevenire și combatere a” se introduce textul „violetenței împotriva femeilor și a”.

litera c) după textul „măsurile de prevenire și combatere a actelor de” se introduce textul „violetență împotriva femeilor și a” iar după textul „contribuie la actualizarea paginii web oficiale privind ” se introduce textul „violetență împotriva femeilor și ”.

litera d) după textul „oferă suport în realizarea cercetărilor privind fenomenul de” se introduce textul „violetență împotriva femeilor și ”.

litera e) după textul „consolidează capacitățile resurselor umane din domeniul prevenirii și combaterii” se introduce textul „violetenței împotriva femeilor și ”.

litera f) după textul „activități de prevenire și de combatere a violetenței” se introduce textul „ împotriva femeilor și a violetenței în familie ”.

la alineatul (1¹):

litera b) după textul „privind prevenirea” se introduce textul „violetenței împotriva femeilor și ”.

litera d) după textul „studii și campanii de informare pentru prevenirea și combaterea” se introduce textul „violetenței împotriva femeilor și ”.

alineatul (1²) se completează cu litera k¹) cu următorul cuprins:

„k¹) examinează cereri de la persoane fizice, persoane juridice și instituții publice, care implică colaborarea interinstituțională cu privire la prevenirea sau combaterea violetenței împotriva femeilor și a violetenței în familie;”

alineatul (2):

litera c) după textul „asistență și protecție a victimelor” se introduce textul „violetenței împotriva femeilor și ”.

litera c)¹ după textul „contribuie la incluziunea socială a victimelor” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și ”.

litera d):

după textul „problematika prevenirii și combaterii ” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și”;

după textul „campaniilor de informare în vederea combaterii” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și”;

după textul „măsuri de asistență a victimelor” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și”;

după textul „măsuri de asistență a victimelor” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și ”.

litera e) după textul „cu organisme internaționale care să contribuie la prevenirea și combaterea” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și ”;

alineatul (2¹) litera b) după textul „mecanisme confidentiale de raportare a cazurilor de” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și”.

alineatul (3):

litera a) după textul „conlucrează cu organele de poliție în activitatea de identificare a persoanelor predispuse la comiterea actelor de” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și”.

litera b) va avea următorul cuprins:

”b) actualizează baza de date, la nivel teritorial, ce vizează victimele violentei împotriva femeilor și violentei în familie referite pentru protecție și asistență”;

litera d) după textul „în vederea lichidării consecințelor actelor de” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și ”.

litera g) după textul „programe informaționale în vederea prevenirii” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și ”.

litera h) după textul „determină necesitatea creării de centre/servicii de asistență și protecție a victimelor” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și ”.

litera i) după textul „monitorizează și coordonează activitățile profesionale ale asistenților sociali din cadrul primăriilor de prevenire ” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și ”.

litera j) după textul „activitatea intersectorială în domeniul prevenirii și combaterii” se introduce textul „violentei împotriva femeilor și ”.

alineatul (4):

litera a) după textul „asigură informarea și instruirea cadrelor didactice în vederea calificării actelor de” se introduce textul „violență împotriva femeilor și ”.

litera b) după textul „programe educaționale pentru părinți și copii în vederea prevenirii și combaterii ” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și ”;

alineatul (5) litera b) după textul „comunică poliției și autorității tutelare, prin intermediul cadrelor medicale, cazurile de ” se introduce textul „violență împotriva femeilor și ”;

alineatul (6):

litera a) după textul „identifică, înregistrează și raportează cazurile de” se introduce textul „violență împotriva femeilor și ”.

litera e) după textul „efectuează lucrul de prevenire a comiterii repetate a actelor de” se introduce textul „violență împotriva femeilor și ”.

litera h) după textul „ în cazul comiterii actului de ” se introduce textul „violență împotriva femeilor și ”.

litera k) după textul „în preajma centrelor/serviciilor de asistență și protecție a victimelor ” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și ”.

litera l) după textul „monitorizează și instrumentează, în comun cu asistenții sociali, cazurile de ” se introduce textul „violență împotriva femeilor și ”.

litera m) după textul „cu societatea civilă în vederea prevenirii și combaterii ” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și ”.

alineatul (7):

litera a) după textul „identifică potențiale familii afectate de violență și asigură evidența cazurilor de” se introduce textul „violență împotriva femeilor și ”.

litera b) după textul „identifică situațiile de criză și referă victimele” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și ”.

litera e) după textul „oferă organelor poliției suportul necesar în procesul de urmărire penală a cazurilor de” se introduce textul „violență împotriva femeilor și ”.

litera g) după textul „oferă, la solicitare, rezultatele constatărilor pe marginea cazurilor de” se introduce textul „violență împotriva femeilor și ”.

litera h) după textul „sigurării protecției eficiente a victimelor” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și ”.

la alineatul (8) după textul „desfășurării activităților comune de prevenire și combatere” se introduce textul „a violenței împotriva femeilor și ”.

la alineatul (10):

litera a) după textul „coordonarea și monitorizarea activităților în domeniul prevenirii și combaterii” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și ”.

litera c) după textul „realizarea acțiunilor relevante pentru integrarea/reintegrarea socială a victimelor” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și ”.

litera d) după textul „care să contribuie la prevenirea și combaterea” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și ”.

9. Denumirea Capitolului III va avea următorul cuprins:

„Capitolul III MECANISMUL DE SOLUȚIONARE A ACTELOR DE VIOLENȚĂ ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI A VIOLENȚEI ÎN FAMILIE”.

10. Articolul 11:

la alineatul (3) după textul „autorităților abilitate cu funcții de prevenire și combatere” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și a”.

la alineatul (4) după textul „Victima” se introduce textul „a violenței împotriva femeilor și ”.

la alineatul (4¹) după textul „Victima” se introduce textul „a violenței împotriva femeilor și ”.

11. Articolul 12:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„Articolul 12. Sesizarea cazurilor de violență împotriva femeilor și violență în familie”.

la alineatul (1) după textul „orice caz de” se introduce textul „violență împotriva femeilor și.

la alineatul (2) după textul „de prevenire și combatere” se introduce textul „a violenței împotriva femeilor și”.

la alineatul (3) după textul „martoră la acte de” se introduce textul „violență împotriva femeilor și” iar după textul „de prevenire și combatere ” se introduce textul „a violenței împotriva femeilor și”.

la alineatul (4) după textul „despre actele de ” se introduce textul „violență împotriva femeilor și”.

la alineatul (5) după textul „comunicările despre cazurile de” se introduce textul „violență împotriva femeilor și”.

12. Se completează cu articolul 15⁴ cu următorul cuprins:

„Articolul 15⁴. Mecanismul de colectare a datelor

(1) Mecanismul integrat de colectare a datelor pentru crearea statisticii oficiale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie include informația colectată prin intermediul Platformei de

interoperabilitate (MConnect) din Sistemele Informaționale deținute de către organele abilitate din domeniu.

(2) Informația furnizată are la bază sursele de date administrative, dezagregate după forma de violență, sex, vârsta și relația dintre victimă și agresor, dizabilitate, localizarea geografică, tipul de violență, statutul victimei de persoană solicitantă a unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova, țării de origine a acesteia, etnie.

(3) Datele pentru crearea statisticii oficiale în domeniu sunt colectate, înregistrate și stocate într-un Sistem Informațional, dezvoltat și deținut de către Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie.”

13. Articolul 16:

la alineatul (3) după textul „de prevenire și combatere” se introduce textul „violență împotriva femeilor și”;

la aliniatul (3):

litera a) după textul „de prevenire și combatere” se introduce textul „a violenței împotriva femeilor și”;

litera b) după textul „management al cazurilor de” se introduce textul „violență împotriva femeilor și”;

litera c) după sintagma „privind fenomenul” se introduce textul „ violenței împotriva femeilor și”;

14. La articolul 17 alineatul (2) după sintagma „actelor de” se introduce textul „ violență împotriva femeilor și”.

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a acesteia.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 45/2007
cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul a fost elaborat de către deputata în Parlamentul Republicii Moldova, Doina Gherman, în colaborare cu Centrul de Drept al Femeilor, în condițiile art.47 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.747/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Violența împotriva femeilor, în formele sale extreme, poate avea ca rezultat omorârea acestora. În 2022 estimările arată că peste 89 000 de femei au fost omorâte din motive de gen, dintre care 48 800 de către partenerul lor intim sau alți membri de familie, numai în Europa acest număr fiind de 2600.¹ Numărul de victime este respectiv mult mai mare, copiii orfani rămași, părinții, frații și surorile îndurerate sunt rareori considerați drept fiind victime directe. Lacunele în legislație privind încadrarea juridică a femicidului îngădesc accesul lor la justiție, lăsând membrii familiilor victimelor femicidului să fie neglijate. De fapt, din cauza lipsei răspunsului cuprinzător împotriva femicidului acest lucru nu doar împiedică prevenirea efectivă și urmărirea în justiție a acestor infracțiuni, dar în esență privează victimele supraviețuitoare de sprijinul necesar și le expune victimizării repetate în timpul procesului penal.

Temeiurile inițierii procesului de elaborare a proiectului de lege cu privire la modificarea Legii nr. 45/2007 derivă din situația la nivel național privind violența împotriva femeilor precum și drepturile fundamentale ale omului la viață, siguranță, libertate, demnitate, integritate fizică și psihică.

Violența masculină împotriva femeilor este o problemă structurală și larg răspândită în toată Europa și în lume, un fenomen care afectează victimele și făptuitorii, indiferent de vârstă, educație, venit sau poziție socială și este legată de distribuția inegală a puterii între femei și bărbați în societatea noastră iar numărul femeilor care sunt victime ale violenței de gen este alarmant. Violența bărbaților împotriva femeilor este un obstacol în calea participării femeilor la activitățile sociale, la viața politică și publică și la piața muncii și poate duce la marginalizarea și sărăcia femeilor.

¹Raportul EIGE, https://apis.mail.yahoo.com/ws/v3/mailboxes/@id==ViN-aKpGfeSuiottg27MFeR7nvonJavdaMTBstK4afDP2LPKVLwMs1PEsLvyyw2fihW0jDS0yhA8x1ohSeas_eCvZPw/messages/@id==ACMgdtsHurRyZikTJgp3sK-yXvY/content/parts/@id==2/refresh?appid=YMailNorrrin&ymreqid=e3dcb4df-c6b1-25c7-1cd5-1e001401a200

La fel, violența împotriva femeilor-mame afectează direct și indirect sănătatea emoțională și mentală a copiilor lor și are efecte negative de lungă durată asupra acestora și poate da naștere la un ciclu de violență și abuzuri care se perpetuează de-a lungul generațiilor. Respectiv, violența împotriva femeilor este însoțită de violența împotriva copiilor și exercită o influență asupra bunăstării psihice și asupra vieții acestora.

S-a recunoscut că violența împotriva femeilor împiedică în mod serios femeile să își folosească drepturile și libertatea în condiții de egalitate cu bărbații. Prejudecățile și practicile larg răspândite în societate folosesc violența bazată pe gen ca formă de protecție sau control asupra femeilor.

Comitetul pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (denumit în continuare „Comitetul CEDAW”) a constatat că violența bazată pe gen este o formă de discriminare care inhibă grav capacitatea femeilor de a se bucura de drepturi și libertăți pe bază de egalitate cu bărbații și este astfel interzisă în temeiul articolului 1 din CEDAW. În categoria generală a violenței de gen, Comitetul CEDAW include violența prin „act privat” și „violența în familie”. În consecință, violența bazată pe gen declanșează îndatoriri pentru state. Recomandarea generală nr. 19 stabilește un catalog al acestor atribuții. Acestea includ obligația statelor de a lua toate măsurile legale și de altă natură care sunt necesare pentru a oferi protecție eficientă femeilor împotriva violenței bazate pe gen, inclusiv sancțiuni penale, căi de atac civile și dispoziții compensatorii pentru protejarea femeilor împotriva tuturor tipurilor de violență.

Violența împotriva femeilor și violența în familie este un fenomen larg răspândit și în Republica Moldova. Formele de violență împotriva femeilor rezultă în mare parte din raporturile inegale de forță între femei și bărbați, generând discriminarea femeilor, atât în societate, cât și în familie.

Datele statistice prezentate în Studiul „Bunăstarea și siguranța femeilor”¹¹, atestă că aproape trei sferturi din femeile din Moldova (73%) care au avut vreodată un partener intim au fost supuse unei forme de violență. Cea mai răspândită formă de violență din partea unui partener intim este violența psihologică, la care au fost supuse 71% din femei (cu mult peste media UE de 43%).

Cauza OPUZ împotriva Turciei², a contribuit la realizarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice („Convenția de la Istanbul”)³.

Republica Moldova a ratificat Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice

² CAZUL OPUZ contra TURCIA (Cererea nr. 33401/02) HOTĂRÂRE STRASBURG 9 iunie 2009 FINAL 09/09/2009. Disponibil: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22001-92945%22%7D>

³ <https://rm.coe.int/168046253e>

(Convenția de la Istanbul) prin Legea nr.144/2021⁴, astfel demonstrând importanța pe care o atribuie problematicii de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie, asumându-și angajamentul ferm de realizare a măsurilor necesare în acest sens. Iar din 1 mai 2022, Republica Moldova, în calitate de Înaltă Parte, a fost inclusă în procedura de evaluare.

La 26 octombrie 2023, Grupul de experți al Consiliului Europei pentru acțiunea împotriva violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (GREVIO) a adoptat Raportul de evaluare privind măsurile legislative și de altă natură, luate la nivel național, pentru punerea în aplicare a prevederilor Convenției de la Istanbul⁵ (în continuare Raportul GREVIO de evaluare), care reprezintă rezultatul primei proceduri de evaluare (de referință) efectuate în privința Republicii Moldova.

Evaluarea de referință se concentrează pe măsurile luate în legătură cu toate formele de violență împotriva femeilor, inclusiv violența în familie, care afectează femeile în mod disproporționat și include concluzii și recomandări. În acest context, GREVIO încurajează insistent autoritățile din Republica Moldova să îmbunătățească implementarea Convenției de la Istanbul în ceea ce privește toate formele de violență împotriva femeilor acoperite de Convenție.

Convenția definește noțiunile: „violența împotriva femeilor”, „violența în familie”, „gen”, „violența de gen împotriva femeilor”, „victimă”, „femeile”, în vederea indicării semnificației acestora.

Cadrul normativ al Republicii Moldova, deși oferă definiția de „violență împotriva femeilor” în Legea nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie⁶, totuși legea prevede activități de prevenire și de combatere a violenței în familie, autoritățile și instituțiile abilitate cu funcții de prevenire și de combatere a violenței în familie, mecanismul de sesizare și soluționare doar a cazurilor de violență în familie, nefiind acoperite toate formele de violență împotriva femeilor, cerute de Convenția de la Istanbul.

La nivel european, țările care aplică politici consolidate de prevenire a violenței împotriva femeilor se caracterizează prin nivel mai înalt de raportare a acestor cazuri, fiind evidențiată legătura directă între tipul de politici implementate și rata de raportare.

Astfel, sunt necesare intervenții la nivelul cadrului normativ național prin includerea în titlul și în textul Legii nr.45/2007 a noțiunii de „violență împotriva femeilor”, ceea ce va extinde domeniul de aplicare a legii asupra tuturor formelor

⁴ Legea Nr. 144/2021 cu privire la ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, publicat la 22.10.2021 în Monitorul Oficial Nr. 256-260, art. 320. Disponibil : www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128240&lang=ro.

⁵ Publicat la 14 noiembrie 2023, www.coe.int/conventionviolence.

⁶ Legea Nr. 45 din 01.03.2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, publicat la 18.03.2008 în Monitorul Oficial Nr. 55-56, art. 178. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141510&lang=ro.

de violență cuprinse în Convenția de la Istanbul. Or, Republica Moldova prin ratificarea Convenției de la Istanbul și-a asumat obligația de a proteja femeile de toate tipurile de violență deoarece protejarea prin lege a femeii de toate tipurile de violență reprezintă realizarea egalității de drept și de fapt între femei și bărbați care este un element cheie în prevenirea violenței împotriva femeilor.

Este important de remarcat că ajutarea Legii nr. 45/2007 la prevederile Convenției de la Istanbul nu reprezintă o discriminare a bărbaților, din contra, protejarea femeilor de violență împotriva sa este asigurarea unei echilibru ce își are originea în relația de punere inegală.

Convenția de la Istanbul, definește noțiunea de violență împotriva femeilor drept o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare împotriva femeilor, care include toate acțiunile de violență de gen care rezultă în, sau care sunt probabile a rezulta în, vătămarea sau suferința fizică, sexuală, psihologică sau economică cauzată femeilor, inclusiv amenințările cu asemenea acțiuni, coerciția sau privarea arbitrară de libertate, indiferent dacă survine în public sau în viața privată.

La fel, noua Directivă UE a Parlamentului European și a Consiliului UE, privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice adoptată la 24 aprilie 2024,⁷ definește violența împotriva femeilor drept acțiuni precum femicidul, violul, hărțuirea sexuală, abuzul sexual, urmărirea, căsătoria forțată, avortul și sterilizarea forțată și formele de violență cibernetică precum hărțuirea on-line și bullying-ul cibernetic.

Declarația Adunării Generale a Națiunilor Unite privind eliminarea violenței împotriva femeilor (1993), în articolul 4 (c), îndeamnă statele să exercite diligența necesară pentru a preveni, a investiga și, în conformitate cu legislația națională, a pedepsi actele de violență împotriva femeilor, indiferent dacă acele fapte sunt săvârșite de stat sau de persoane private.

Odată cu extinderea obiectului Legii nr. 45/2007, este imperios necesar de a fi prevăzută și reglementată cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor, femicidul.

Nu există o definiție standard a femicidului convenită între statele membre ale UE sau la nivel mondial. Lipsa unei definiții uniforme reprezintă un obstacol în calea măsurării femicidului, care devine invizibil printre datele generale referitoare la omucideri. Conceptul general de femicid se referă la uciderea unei femei sau a unei fete din cauza genului său.

Declarația de la Viena a Organizației Națiunilor Unite privind femicidul a fost prima care a identificat diferite tipuri de femicid, inclusiv: uciderea femeilor

⁷ DIRECTIVA (UE) 2024/1385 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 14 mai 2024 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L din 24.05.2024. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L.202401385>.

ca urmare a violenței partenerului intim; tortura și uciderea misogină a femeilor; uciderea femeilor și a fetelor în numele onoarei; uciderea țintită a femeilor și a fetelor în contextul conflictului armat; uciderea femeilor din cauza zestrei; uciderea femeilor și a fetelor din cauza orientării lor sexuale și a identității de gen; uciderea femeilor și a fetelor aborigene și indigene din cauza genului lor; infanticidul feminin și feticidul selectiv bazat pe gen; decesele legate de mutilarea genitală; acuzații de vrăjitorie; alte tipuri de femucid legate de bande, crimă organizată, traficanti de droguri, trafic de persoane și proliferarea armelor de calibru mic.

La nivel european, 5 țări au incriminat separat în Codul penal faptele de femucid.

Belgia a adoptat o lege istorică împotriva femucidului la 29 iunie 2023.

În Malta, femucidul ca infracțiune specifică a intrat în vigoare în iunie 2022.

În modificările aduse Codului penal din Macedonia de Nord din februarie 2023, a fost adăugat un nou alineat care definește uciderea unei persoane de sex feminin ca act de violență de gen, crimă calificată la articolul 123 secțiunea 2, care prevede altul care ia viața unei femei sau a unei fete sub 18 ani în timp ce comite violență de gen.

În septembrie 2022, Cipru a inclus femucidul ca fiind parte a Legii privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie și în materie conexe.

În Republica Moldova, legislația națională nu oferă o definiție a femucidului, fapt pentru care prezentul proiect propune introducerea noțiunii de femucid în Legea nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.

Astfel, în rezultatul apelului public lansat de CDF la 29 aprilie 2024, peste 1428 de persoane și 160 de organizații ale societății civile au semnat petiția prin care s-a cerut autorităților competente recunoașterea noțiunii de "femucid" în legislația Republicii Moldova și investigarea cu diligență a tuturor cazurilor de omor a femeilor, fapt ce demonstrează gradul de conștientizare a societății despre existența și gravitatea acestui fenomen în societate.

În cadrul audierilor publice din Parlamentul Republicii Moldova din 30 aprilie 2024, s-a convenit asupra creării unui grup de lucru și elaborării unui Plan de măsuri concrete pentru prevenirea și combaterea femucidului în Republica Moldova.

Prevederea noțiunii de femucid ca una dintre cele mai grave forme de violență împotriva femeilor în legislația națională, este în primul rând asigurarea celei mai înalte protecții a femeii și vine ca un răspuns social la fenomenele existente în societate, unde femeia este victima a unor acte de violență împotriva

sa bazată pe o atitudine misogină, pe prejudecată, pe superstiții, pe stereotipuri precum: ”femeia nebătută e ca casa nemăturată”, ”bărbatul este capul femeia este gâtul”, ”locul femeii este la bucătărie” etc. Definirea noțiunii de femicid este o necesitate în construirea unei politici de educare a societății, prevenire și combatere a fenomenului social.

Importanța introducerii noțiunii de femicid se poate evalua și prin datele statistice la nivel internațional și național. Conform datelor Studiului Global privind cazurile de omucidere (UNODC, 2020), cazurile de omucidere din sfera privată afectează ambele sexe. Totuși, ponderea femeilor ucise de parteneri intimi sau de alți membri ai familiei este mult mai mare reprezentând aproximativ 6 din 10 persoane.

Or, orice act de violență împotriva femeilor poate duce la încălcarea drepturilor omului. Printre aceste drepturi se numără dreptul la viață, interzicerea tratamentelor inumane sau degradante, dreptul la viață privată și de familie și altele.

Orice persoană are dreptul la viață, iar statul are obligația pozitivă de a o proteja în mod activ. Prima teză a articolului 2 § 1 din CEDO îndeamnă statele nu numai să se abțină de la luarea intenționată și ilegală a vieții, ci și să ia măsurile adecvate pentru a proteja viața celor aflați sub jurisdicția sa.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în cazul în care autoritățile statului știu sau ar trebui să știe că viața cuiva este în pericol real și imediat, trebuie să se ia toate măsurile necesare și rezonabile pentru a evita acest risc, care include atât primul răspuns, cât și asistență. De asemenea, în lumina prevederilor CEDO, statul are obligația de a investiga orice caz de moarte nenaturală și de a lua măsurile responsabile necesare. În cazul în care viața unei femei a fost în pericol ca urmare a violenței împotriva femeilor, dar autoritățile competente, cum ar fi poliția/organele de urmărire penală sau instanțele de judecată, nu au luat măsurile corespunzătoare, aceste situații pot duce la încălcarea dreptului la viață.

La fel, orice persoană are dreptul la un tratament uman și demn. Aceasta înseamnă că statul trebuie să ia în mod activ măsuri de protecție imediate și structurate împotriva tratamentelor inumane sau degradante aplicate față de femei și să investigheze orice cazuri în care un astfel de tratament a fost aplicat femeilor.

Pentru a preveni riscul de letalitate, prin Ordinul comun al Ministerului de Interne, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale, Ministerului Sănătății, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Educației și Cercetării nr. 89/22/172/56/20/121 din 28.02.2022 a fost instituit mecanismul de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămarea gravă a integrității corporale a victimelor.

Pentru aplicarea mecanismului în cauză a fost constituită Comisia de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor (în continuare – Comisia). Comisia are ca prioritate identificarea lacunelor în sistemul de intervenție, formularea recomandărilor și măsurilor practice concrete, cu scopul de a oferi cel mai eficient, adecvat și prompt răspuns al autorităților statului la cazurile de violență în familie.

Potrivit Raportului de analiză a cazurilor examinate de Comisia de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor, în anul 2024 un număr de 24 de femei au devenit victime a femicidului.

Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie necesită elaborarea de politici bazate pe dovezi. Colectarea de date sistematice și comparabile din toate sursele administrative relevante este esențială în această privință, la fel ca și informațiile privind prevalența tuturor formelor de violență împotriva femeilor.

În Raportul GREVIO de evaluare, se notează că Republica Moldova nu dispune de un sistem integrat de colectare a datelor privind violența în familie și alte forme de violență împotriva femeilor.

GREVIO subliniază lipsa de coordonare și comparabilitate a datelor între autoritățile de aplicare a legii și sistemul judiciar, precum și lipsa unui sistem integrat de gestionare a cazurilor care ar permite urmărirea cazurilor în toate etapele procedurilor judiciare și de aplicare a legii și, prin urmare, împiedică evaluarea ratelor de condamnare, de uzură și de recidivă sau identificarea lacunelor în răspunsul instituțiilor la violența împotriva femeilor.

În vederea implementării Convenției de la Istanbul sunt necesare reglementări care să asigure nivelul de corespundere a indicatorilor și datelor colectate cu rigorile Convenției. Astfel, modificările formulate și noțiunile noi introduse în Legea nr.45/2007, corespund condițiilor de definiție cuprinse în Convenția de la Istanbul.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de lege nu contravine legislației UE.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În Raportul de evaluare a modului de implementare a art. 4 din Convenția de la Istanbul, GREVIO a salutat eforturile depuse de autoritățile din Republica Moldova pentru îmbunătățirea cadrului instituțional și de politici în vederea accelerării eliminării discriminării împotriva femeilor și promovării egalității de gen.

Totodată, GREVIO încurajează insistent autoritățile să prevină și să combată violența împotriva femeilor care sunt sau pot fi expuse la discriminare intersecțională, inclusiv, dar nu numai, femeile cu dizabilități, femeile de etnie romă și femeile din comunitățile rurale, să includă prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor în politicile, măsurile și programele care abordează nevoile specifice ale grupurilor de femei care se confruntă cu discriminarea intersectorială, etc.

Astfel, pentru aducerea în concordanță a legislației naționale a Republicii Moldova cu standardele internaționale proiectul de lege prevede:

1. Modificarea titlului Legii nr.45/2007 și introducerea în tot textul Legii nr.45/2007 a termenului de „violență împotriva femeilor;

2. Completarea Legii nr. 45/2007 cu o noțiune de „femicid”;

3. Modificarea noțiunilor: „victimă-copil”, „victimă-adult” și „violență psihologică”;

4. Sunt reglementați separat subiecții violenței împotriva femeilor cu prevederea că subiecți ai violenței împotriva femeilor sunt agresorul și victima;

5. Se introduc trei principii de bază ale prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie și anume: principiul respectării demnității umane, principiul respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale și principiul celerității;

6. Se atribuie o nouă atribuție pentru Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie și anume de a examina cereri de la persoane fizice, persoane juridice și instituții publice, care implică colaborarea interinstituțională cu privire la prevenirea sau combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie;

7. Se modifică una din atribuțiile prevăzute pentru structurile teritoriale de asistență socială, structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, prin intermediul serviciului responsabil de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și al reabilitării victimelor infracțiunii și anume actualizarea bazei de date, la nivel teritorial, ce vizează victimele violenței împotriva femeilor și violenței în familie referite pentru protecție și asistență;

8. Este prevăzut mecanismul integrat de colectare a datelor pentru crearea statisticii oficiale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

1. Modificarea titlului Legii nr.45/2007 și introducerea în tot textul Legii nr.45/2007 a termenului „violență împotriva femeilor”. Cadrul normativ național prevede un mecanism de prevenire și combatere a violenței în familie, însă acesta nu oferă un remediu efectiv pentru femeile victime a altor forme

de violență prevăzute în Convenția de la Istanbul. În vederea aducerii în concordanță a legislației naționale cu prevederile Convenției de la Istanbul prin prezentul proiect în denumirea Legii nr.45/2007, se substituie textul „cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie”, cu textul „cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie”. Le fel, în tot textul Legii nr.45/2007 se introduce termenul „*violența împotriva femeilor*”, ceea ce va extinde domeniul de aplicare a legii asupra tuturor formelor de violență cuprinse în Convenția de la Istanbul. În Raportul de Evaluare al GREVIO se constată în ceea ce privește respectarea art. 2 și art. 3 ale Convenției de la Istanbul că la nivel național politicile, programele și serviciile de sprijin pentru femei ar trebui să se adreseze nu doar cazurilor de violență în familie, astfel cere autorităților naționale să consolideze implementarea Convenției de la Istanbul în ceea ce privește toate formele de violență împotriva femeilor acoperite de convenție, suplimentar violenței în familie și violenței sexuale, care la moment nu sunt reflectate în politicile, programele și serviciile oferite, precum hărțuirea sexuală, mutilarea genitală a femeilor, căsătoria forțată, avortul forțat și sterilizarea forțată și actele de persecuție (stalking).

2. Completarea Legii nr. 45/2007 cu o noțiunea de „femicid”.

Femicidul este cea mai extremă formă de manifestare a violenței de gen. Reprezintă o manifestare a dezechilibrului de putere în societate, care promovează un statut inegal dintre bărbați și femei. Deși, deocamdată nu există o definiție universal acceptată a noțiunii de femicid, la formularea acesteia s-a ținut cont de practica internațională relevantă. Clasificarea internațională a infracțiunilor pentru scopuri statistice, propusă de Biroul ONU pentru Droguri și Criminalitate, se menționează că „femicid este uciderea intenționată a unei femei din motive misogine sau bazate pe gen”.

În Declarația ONU de la Viena privind femicidul, se relevă că „femicidul se exprimă în omorul săvârșit asupra femeilor sau fetelor din cauza genului lor”. Prin urmare, luând în considerare toată practica din domeniu, la formularea definiției de femicid consideră oportun de a utiliza recomandările expuse în Declarația ONU de la Viena privind femicidul cât și definiția utilizată în legislația Belgiei.

Elementul inovativ cu care se completează legislația la capitolul forme de violență, este că în cadrul definiției se stabilește că femicidul cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor, care presupune comiterea infracțiunii de omor intenționat sau vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat decesul unei femei, din motive de prejudecată în bază de gene;”

3. Modificarea noțiunilor: „victimă-copil”, „victimă-adult” și „violență psihologică”.

Se stabilește definirea noțiunii de victimă-adult ca persoană adultă care a fost supusă actelor de violență împotriva femeilor și a

violentei în familie, în concubinaj iar noțiunea de victimă-copil presupune acea persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani, care a fost supusă sau a fost martoră la acte de violență împotriva femeilor și a violentei în familie, în concubinaj.

În redacție nouă este definită violența psihologică care presupune provocarea suferinței psihice și/sau stării de tensiune, după caz, inclusiv utilizând tehnologia informațională și/sau comunicațiile electronice, în scop de impunere a voinței ori a controlului personal, prin ofensă, luare în derâdere, înjurare, insultare, poreclire; șantajare; neglijare; privare de acces la informație; distrugere demonstrativă a obiectelor; implicare în viața personală; accese de gelozie; izolare prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolarea de prieteni, de comunitate, interzicerea contactelor cu alți membri ai familiei, inclusiv impedimente de întrevederi între părinți și copii; interzicerea/împiedicarea accesului la rețele de socializare; interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea profesională ori în realizarea programului de învățământ; intimidare prin amenințări cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale, percepută de victimă cu pericol de realizare; insultare în public; intimidare prin amenințări cu răspândirea neconsimțită a informațiilor despre viața intimă, privată și de familie a victimei, incluzând imagini și înregistrări cu conținut abuziv; persecutarea; incitare la suicid sau autovătămare; deposedare de acte de identitate; controlul neconsimțit al conturilor bancare și a activităților financiare prin internet banking; utilizarea cardurilor bancare fără permisiune; afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, alte acțiuni cu efect similar;”.

4. Reglementarea separată a subiecților violentei împotriva femeilor. Potrivit noilor modificări, articolul 3 va prevedea că subiecți ai violentei împotriva femeilor sunt agresorul și victima. În rezultatele studiilor și analizelor desfășurate de-a lungul timpului în mai multe state la nivel național, dar și studii realizate la nivel regional, constată un impact mai grav al actelor de violență împotriva femeilor asupra integrității și echilibrului psihologic al victimelor acestui tip de violență, analizat în comparație cu urmările prejudiciabile ale altor atentate infracționale asupra persoanelor. Convenția de la Istanbul promovează insistent, din perspectiva asigurării unor sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive, necesitatea stabilirii subiecților violentei împotriva femeilor.

5. Introducerea principiului respectării demnității umane, principiului respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a principiului celerității în principiile de bază ale prevenirii și combaterii violentei împotriva femeilor și a violentei în familie.

6. Se atribuie o nouă atribuție pentru Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violentei împotriva Femeilor și a Violentei în Familie. Pentru a aduce în concordanță atribuțiile Agenției Naționale de

Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie prevăzute în Legea nr. 45/2007, cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.926/2023⁸ prezentul proiect că Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie examinează cereri de la persoane fizice, persoane juridice și instituții publice, care implică colaborarea interinstituțională cu privire la prevenirea sau combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

7. Se modifică una din atribuțiile prevăzute pentru structurile teritoriale de asistență socială, structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, prin intermediul serviciului responsabil de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și al reabilitării victimelor infracțiunii și anume actualizarea bazei de date, la nivel teritorial, ce vizează victimele violenței împotriva femeilor și violenței în familie referite pentru protecție și asistență.

Este important de înțeles că, prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice necesită elaborarea de politici bazate pe dovezi. Colectarea datelor sistematice și comparabile, precum și a informațiilor despre prevalența formelor de violență împotriva femeilor, urmează de colectat din toate sursele administrative relevante. Acest lucru presupune documentarea eficientă a extinderii fenomenului, cu scopul de a orienta politica și a monitoriza implementarea măsurilor pentru redresarea problemelor.

8. Este prevăzut mecanismul integrat de colectare a datelor pentru crearea statisticii oficiale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie. Republica Moldova a înregistrat unele progrese în dezvoltarea sistemului de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie. Cu toate acestea, este necesară alinierea în continuare a unor aspecte ale cadrului normativ și a practicilor din domeniu la prevederile Convenției de la Istanbul, care a fost ratificată de Republicii Moldova prin Legea nr. 144/2021.

De remarcat că, potrivit analizei situației din cadrul Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.332/2023, datele statistice și administrative nu fac delimitare după mai mulți indicatori relevanți, inclusiv tipul violenței și câte cazuri de violență au fost comise în mediul digital etc. La momentul actual dispun de surse de date administrative despre fenomenul violenței împotriva femeilor și a violenței în familie următoarele structuri de nivel central: Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției, prin intermediul autorităților administrative din subordine – Agenția de Administrare a Instanțelor

⁸ Publicată în Monitorul Oficial nr. 463-464 din 05.12.2023, art. 1127.

Judecătorești, Inspectoratul Național de Probațiune, Administrația Națională a Penitenciarelor; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Procuratura Generală; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Sănătății; Centrul de Medicină Legală. Prin urmare, sunt deținători de informații statistice și unii subiecți care nu se regăsesc în Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, respectiv nu au obligații legale de a oficializa informația pe pagina web oficială și nici de a o expedia Ministerului Muncii și Protecției Sociale. Datele colectate în diferite sectoare nu sunt armonizate prin prisma indicatorilor comuni, sunt lipsă sistemele automatizate de colectare și procesare a datelor statistice.

Trebuie de menționat că, la nivel național este conștientizată necesitatea unor eforturi conjugate pentru instituirea și funcționarea unui mecanism mai eficient de colectare a datelor statistice în domeniul de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

Prin Hotărârea Guvernului nr.926/2023⁹ a fost aprobat Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie, care reglementează misiunea, domeniile de activitate, funcțiile, atribuțiile și drepturile Agenției. Potrivit Regulamentului nr.926/2023, Agenția este abilitată cu atribuții, în corespundere cu prevederile legii menționate *supra*.

În exercitarea atribuțiilor sale, Agenția poate să solicite și să primească, în condițiile legii, informații de la autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile publice, despre activitatea privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, corespunzător misiunii și domeniului lor de specialitate; să beneficieze de acces la bazele de date oficiale publice în domeniul informației statistice; să participe la negocieri interguvernamentale privind subiectele atribuite în competența sa; să asigure reprezentarea Republicii Moldova în organizațiile internaționale de profil, în condițiile legii etc. Astfel, o atribuție distinctă a Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie constă în organizarea și gestionarea unui sistem coordonat de colectare și analiză a datelor administrative și a statisticilor oficiale în domeniu.

În contextul ratificării Convenției de la Istanbul și amplificării aspirațiilor Republicii Moldova de integrare în UE, importanța producerii unor statistici naționale comparabile cu cele europene este crucială.

Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie, în calitate de autoritate administrativă în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, îi revine un rol central în asigurarea organizării și gestionării unui sistem

⁹ Publicată în Monitorul Oficial nr. 463-464 din 05.12.2023, art. 1127.

coordonat de colectare și analiză a datelor administrative și a statisticilor oficiale în domeniu. În vederea implementării Convenției de la Istanbul sunt necesare reglementări legislative care să asigure nivelul de corespundere a indicatorilor și datelor colectate cu rigorile Convenției de la Istanbul.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului respectiv nu necesită alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de lege se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită operarea unor modificări în alte acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie a fost plasat pentru consultare publică pe site-ul www.particip.gov.md.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu art. 35 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, fiind solicitată efectuarea expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție. Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de lege.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu transpune legislația Uniunii Europene și nu necesită a fi avizat de Centrul de Armonizare a Legislației.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative nr.100/2017 în procesul desfășurării procesului de avizare.

11. Constatările altor expertize

Proiectul de lege nu necesită a fi supus altor consultări.

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Doina Gherman

